

Î N C H E I E R E

24 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Maria Ghervas

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Cimexgrup-Impex”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Primăriei Frunză raionul Ocnîța împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Cimexgrup-Impex” cu privire la încasarea plății de arendă,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 10 noiembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Cimexgrup-Impex” și menținută hotărîrea Judecătoriei Ocnîța din 26 mai 2015 prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă :

La 19 ianuarie 2015, Primăria or. Frunză raionul Ocnîța a depus cererea de chemare în judecată împotriva SRL „Gimexgrup-Impex” cu privire la încasarea plății de arendă.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza contractului de arendă fiduciară nr. 1 din 02 februarie 2014, a transmis în arendă SRL „Cimexgrup-Impex” terenul cu suprafața de 31,8648 ha, (aferent uzinei de producere a zahărului), ce constituie proprietate publică a Primăriei or. Frunze raionul Ocnîța, pe un termen nelimitat, plata anuală de arendă fiind calculată în mărime de 205 809,50 lei, care urma să fie achitată în rate egale (în 4 trimestre câte 51 452,37 lei trimestrial).

Conform Legii privind vânzarea-cumpărarea pământului și arenda terenurilor coeficientul arendei constituind 0,5%.

Menționează că, dat fiind faptul că pîrîtul nu și-a executat obligația contractuală de achitare a plății de arendă, în termenul stabilit, la 11 noiembrie 2014 a expediat în adresa pîrîtului scrisoarea nr. 562, prin care a solicitat executarea obligațiilor contractuale pentru perioada anului 2014, însă careva măsuri în acest sens nu au fost întreprinse.

Solicită Primăria Frunze raionul Ocnîța încasarea din contul SRL „Gimexgrup-Impex” a plății de arendă pentru anul 2014 în mărime de 205 809,50 lei.

La 23 martie 2015, SRL „Cimexgrup-Impex” a depus acțiune reconvențională împotriva Primăriei Frunze raionul Ocnîța cu privire la repararea prejudiciului.

Prin încheierea Judecătoriei Ocnîța din 26 martie 2015, cererea reconvențională a fost restituită.

Prin hotărîrea Judecătorei Ocnîța din 26 martie 2015, acțiune a fost admisă integral fiind încasat din contul SRL „Cimexgrup-Impex” în beneficiul Primăriei Frunze raionul Ocnîța datoria la plata de arendă a terenului pentru anul 2014 în mărime de 205 809,50 lei și în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 6 174,28 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 10 noiembrie 2015, a fost respins apelul declarat de către SRL „Cimexgrup-Impex” și menținută hotărîrea primei instanțe.

În favoarea concluziei enunțate instanța de apel a reținut factura fiscală nr. 0030393 din 03 februarie 2014 și actul reciproc de verificare a datoriilor și a stabilit că în temeiul contractului de arendă nr. 1 din 02 februarie 2014, SRL „Cimexgrup-Impex” a acumulat o datorie față de Primăria Frunză raionul Ocnîța în mărime 205 809 lei.

Totodată, instanța de apel a invocat prevederile art. art. 512-514, 572, 666, 911 și 916 Cod civil, care reglementează buna-credință și diligența, temeiurile nașterii obligațiilor, condițiile generale de executare a obligațiilor, dispozițiile generale cu privire la contract/arendă și plata de arendă și a remarcat că prima instanță corect a ajuns la concluzia admiterii acțiunii înaintate de Primăria Frunză raionul Ocnîța și încasării din contul SRL „Cimexgrup-Impex” a plății de arendă în mărime de 205 809,50 lei.

La de 28 decembrie 2015, SRL „Cimexgru-Impex” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului recurentul a invocat că decizia instanței de apel a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Astfel, menționează că cauza a fost examinată în lipsa reprezentantului SRL „Cimexgrup-Impex” respectiv, a fost lipsit de dreptul de a prezenta probe și a invoca argumente în vederea apărării intereselor întreprinderii.

La fel, menționează că hotărîrea în cauza a fost adoptată cu rea-credință și cu încălcarea prevederilor art. 172 CPC, în conformitate cu care, pînă la începerea dezbaterilor judiciare, pîrîtul are dreptul să intenteze împotriva reclamantului o acțiune reconvențională pentru a fi judecată odată cu acțiunea inițială.

Iar, sub acest aspect indică că la 24 martie 2015, a depus acțiune reconvențională împotriva Primăriei Frunză raionul Ocnîța în cadrul procesului în curs de examinare, fapt ce se confirmă prin copia avizului anexat la cererea, iar la 25 martie 2015, prin intermediul faxului a expediat o cerere prin care a solicitat amînarea examinării cauzei și admiterea spre examinare a cererii reconvenționale cu stabilirea unei noi date pentru examinare unde urma a fi prezent și reprezentantul SRL „Cimexgrup-Impex”

Însă, indiferent de acest fapt, instanța la 26 martie 2015 a examinat în fond și a admis acțiunea Primăriei Frunze raionul Ocnîța, lăsînd fără examinare cererea reconvențională.

Este de părerea că cererea reconvențională înaintată îndeplinește condițiile stabilite de prevederile art. 173 CPC și anume: urmărește compensarea pretenției inițiale și este în conexiune cu acțiunea inițială, iar judecarea simultană cu acțiunea inițială ar duce la soluționarea rapidă și justă a litigiilor și respectiv, urma să fie examinată în cadrul procesului în speță cu atît mai mult că în acțiunea reconvențională sînt indicate motivele și cauzele care au condus la neachitarea plății de arenda.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 28 decembrie 2015, împotriva deciziei din 10 noiembrie 2015, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Cimexgrup-Impex” este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Sub acest aspect, Colegiul apreciază critic argumentele recurentului cu referire la faptul că instanța de apel a examinat cauza în lipsa reprezentantului SRL „Cimexgrup-Impex”, lipsindu-l de posibilitatea de a prezenta probe și de a invoca argumente în vederea apărării intereselor întreprinderii.

Aceasta deoarece, conform materialului probator, în instanța de apel au avut loc 5 ședințe de judecată și anume la data de 18 august 2015, la 15 septembrie 2015, la 13 octombrie 2015, 03 noiembrie 2015 și la 10 noiembrie 2015 când a fost pronunțată decizia.

La acest capitol necesită a fi remarcat și faptul că în ședința instanței de apel din 18 august 2015, SRL „Cimexgrup-Impex”, deși, a fost înștiințat legal, fapt confirmat prin avizul de recepție CN din 23 iulie 2015, la ședința dată nu s-a prezentat, însă a depus o cerere, prin care fără a indica motivul neprezentării, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat pentru depunerea cererii de apel și soluționarea chestiunii privind scutirea de la plata taxei de stat, în lipsa sa.

Drept urmare, instanța de apel la 18 august 2015, a decis examinarea chestiunii privind scutirea de la plata taxei de stat în lipsa SRL „Cimexgrup-Impex” și a emis o încheiere prin care a respins cererea SRL „Cimexgrup-Impex” cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și a acordat apelantului SRL „Cimexgrup-Impex” termen până la data de 15 septembrie 2015 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat, copia încheierii respective fiind recepționată de SRL „Cimexgrup-Impex”, ce se confirmă prin avizul de recepție nr. CN 07 din 24 august 2015 (f.d. 103).

Urmare, în ședința instanței de apel din 15 septembrie 2015, SRL „Cimexgrup-Impex” la fel nu s-a prezentat, însă la 14 septembrie 2015, a depus o cerere prin care, invocând motivul că prin ordinul de plată nr. 5 din 14 septembrie 2015 a achitata taxa de stat în mărime de 4 630,70 lei, a solicitat instanței de a nu da curs cererii de apel cu fixarea unui nou termen ce ar asigura prezentarea în ședința de judecată a documentelor și poziției apărării în proces (f.d.104).

Astfel, instanța a considerat posibil de a pune pe rol cererea de apel depusă de SRL „Cimexgrup-Impex” și a numit examinarea cauzei pentru data de 13 octombrie 2015 ora 14:00.

La 08 octombrie 2015, SRL „Cimexgrup-Impex” , a depus o cerere prin care a solicitat amânarea ședinței instanței de apel din 13 octombrie 2015 pe motiv că reprezentantul societății este antrenat în alt proces (f.d. 108).

Iar, în ședința din 13 octombrie 2015, deși instanța de apel inițial a considerat posibilă examinarea cererii de apel în lipsa apelantului, ulterior pe motiv că intimatul a depus referința la apelul declarat de SRL „Cimexgrup-Impex”, a dispus amânarea ședinței de judecată pentru data de 03 noiembrie 2015 (f.d. 118), fapt despre care SRL „Cimexgrup-Impex” a fost înștiințat în mod legal, ce se confirmă prin avizul de recepție CN 07 din 15 octombrie 2015 (f.d. 120).

La 02 noiembrie 2015, SRL „Cimexgrup-Impex” a depus o cerere prin care a solicitat amânarea ședinței instanței de apel pe motiv că reprezentantul societății se află în concediu anual de odihnă, iar la data de 03 noiembrie 2015 pe motivul detașării unor judecători pentru un curs de formare în cadrul Institutului Național de Justiție, ședința instanței de apel a fost contramandată pentru data de 10 noiembrie 2015 (f.d. 122, 126).

La 09 noiembrie 2015, SRL „Cimexgrup-Impex” din nou depus o cerere prin care a solicitat amânarea ședinței instanței de apel din 10 noiembrie 2015, pe motiv că reprezentantul societății este antrenat în alt proces (f.d. 127).

Iar, la data de 10 noiembrie 2015, instanța de apel considerând că procedura de citare legală a apelantului a fost respectată, referindu-se la prevederilor art. 379 alin.(1) CPC, care indică că neprezentarea în ședință de judecată a apelantului sau intimatului, a reprezentanților acestora, precum și a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data și ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului, iar instanța însă este în drept să amâne ședința dacă va constata că neprezentarea este motivată, a dispus examinarea apelului în lipsa SRL „Cimexgrup-Impex”.

Or, potrivit prevederilor art. 379 CPC, amânarea ședinței în cazul în care se constată că neprezentarea este motivată, nu este o obligație a instanței ci doar un drept, cu atât mai mult că în ședința instanței de apel au avut loc 5 ședințe de judecată, iar SRL „Cimexgrup-Impex”, fiind citat legal nu s-a prezentat la nici una, solicitând sub diferite pretexte amânarea examinării cauzei.

Nu constituie temei de admitere a recursului nici argumentele cu referire la încălcarea prevederilor art. 172 CPC, care prevede înaintarea acțiunii reconvenționale.

Aceasta deoarece, în conformitate cu art. 172 alin. (2) CPC, intentarea acțiunii reconvenționale se face conform regulilor generale de intentare a acțiunii, însă după cum rezultă din conținutul încheierii Judecătoriei Ocnița din 26 martie 2015, acțiunea reconvențională a SRL „Cimexgrup-Impex” a fost expediată prin fax, fără anexarea documentelor indicate în anexă, și a extrasului din Registrul de evidență a persoanelor juridice în vederea stabilirii dacă SRL „Cimexgrup-Impex” este în drept să depună cererea de chemare în judecată, nefiind clară nici semnătura cărei persoane este aplicată pe cerere.

De altfel, prin încheierea Judecătoriei Ocnița din 26 martie 2015, cererea reconvențională depusă de SRL „Cimexgrup-Impex” a fost restituită, fiind explicat reclamantului că restituirea cererii nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune împotriva aceluiași pârît cu același obiect și temeiuri dacă reclamantul a lichidat neajunsurile.

Mai mult decât atât, în încheierea prin care a fost restituită acțiunea reconvențională depusă de SRL „Cimexgrup-Impex”, instanța a menționat că încheierea

poate fi contestată cu recurs, însă SRL „Cimpexgrup-Impex” nu și-a valorificat drepturile legale și nu a contestat încheierea de restituire a acțiunii reconvenționale.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Cimexgrup-Impex” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel.

Mai mult, argumentele invocate în recurs se axează asupra fondului cauzei, constituind o reproducere a celor aduse în cererea de apel.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Cimexgrup-Impex” asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Cimexgrup-Impex” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Cimexgrup-Impex” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas